

کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

هزینه پروتز چند وقت یک بار پرداخت می‌شود؟

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش

- نحوه خروج کارگاه از معافیت حق بیمه سهم کارفرما
- اعتراض کارفرما به کمیته احتساب در ادعای سابقه گروهی
- دریافت هزینه دست‌مضوعی بر اثر حادثه ناشی از کار
- میزان حق بیمه ماهیانه کارگران کارگاه پیراهن دوزی

احمد فاضلی

کارشناس تأمین اجتماعی

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

از اول سال جاری بازنشسته شده‌ام. چون سابقه بیمه پردازی اجباری کمتر از ۱۰ سال بود و بقیه سوابقم مربوط به مشاغل آزاد است از مستمری من به جای دو درصد حق درمان، به تعداد خود و همسر و دو فرزندم حق سرانه درمان کسر می‌شود. چون پزشک معالج گوش، حلق و بینی برای همسرم سمک تجویز کرده، آیا می‌توانم هزینه آن را از تأمین اجتماعی دریافت کنم؟

خیر، مستمری بگیر بازنشسته که از مستمری او حق سرانه درمان کسر می‌شود، خود مستمری بگیر و افراد تحت تکفل او، مشمول دریافت هزینه وسایل کمک پزشکی پروتز و ارتوز از جمله سمک نیستند.

در اثر حادثه رانندگی که در ارتباط با مأموریت و حادثه ناشی از کار رخ داده دست‌مضوعی الکترونیکی نیاز پیدا کرده‌ام. سازمان تأمین اجتماعی چه مقدار از هزینه آن را پرداخت می‌کند؟

بیمه‌شدگانی که در اثر حوادث ناشی از کار مصدوم شده و جهت از کار افتادگی به کمیسیون پزشکی معرفی می‌شوند، اگر طبق نظریه کمیسیون پزشکی از کار افتاده کلی نبوده و بیش از یک‌سوم کارایی قبلی خود را به دست آورده باشند در صورت نیاز به دست‌مضوعی الکترونیکی، هزینه پروتز مربوطه با تأیید کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی و بر اساس تعرفه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران پرداخت می‌شود.

از اتحادیه دوزندگی جواز کسب پیراهن دوزی اخذ کرده‌ام و در ماه آینده در یکی از مناطق کرج با چهار نفر کارگر یقه‌دوز و چرخکار واتوکش وورد دست، کارگاه پیراهن دوزی راه‌اندازی خواهیم کرد و تصمیم داریم کارگران را بیمه تأمین اجتماعی کنیم. در خصوص نحوه بیمه کردن کارگران و میزان حق بیمه ماهیانه نیاز به کسب اطلاعات بیشتری داریم. ضمناً چون خودم سرپرست و استادکار هستم آیا می‌توانم خودم را نیز همراه با لیست کارگران بیمه تأمین اجتماعی کنیم؟

بالغ ۳۰۰ مورد از کارگاه‌های صنوف مختلف، دارای دست‌مزد مقطوع هستند که پیراهن دوزی نیز جزء همین مشاغل است. در شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت (مثل کرج) در صنف پیراهن دوزی دست‌مزد روزانه یقه‌دوز، چرخکار، وورد دست و اتوکش برابر ۱/۲ حداقل دست‌مزد سال ۱۴۰۲ و به میزان ۲ میلیون و ۱۲۳ هزار و ۳۰۰ ریال است، البته لازم به یادآوری است طبق بخشنامه‌ای که اخیراً صادر شده، صنوفی که دارای دست‌مزد مقطوع هستند از اول سال ۱۴۰۲ دست‌مزد آن‌ها به میزان پنج درصد دیگر افزایش یافته است. همچنین انواع دوزندگی‌ها تا پنج نفر کارگر از پرداخت ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما معاف هستند و کل حق بیمه هر نفر ۱۰ درصد است (هفت درصد سهم بیمه‌شده و سه درصد بیمه‌بیکاری به عهده کارفرما). همان‌طور که در چند شماره نشریه توضیح داده شده، کارفرما مکلف است غیر از دست‌مزد روزانه، مبلغ ۱۱ میلیون ریال به‌صورت ماهیانه بابت مزایای رفاهی و انگیزشی و مبلغ ۹ میلیون ریال نیز بابت حق مسکن هر کارگر در لیست‌های آرسالی درج کند تا از آن‌ها حق بیمه کسر شود. در کلیه کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی اگر کارفرما حداکثر ۵۵ سال سن داشته باشد می‌تواند با عقد قرارداد و با رعایت سایر شرایط خود را بیمه کارفرمایی کرده و اسم خود را در ردیف اول لیست کارگران با عنوان کارفرما درج کند و در کارگاه‌های دارای دست‌مزد مقطوع باید بالاترین رده دست‌مزد را (در پیراهن دوزی مبلغ ۲ میلیون و ۲۱۱ هزار و ۷۹۰ ریال) در لیست درج کرده و ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه‌بیکاری) از دست‌مزد کارفرما حق بیمه کسر شود.

در رشته پزشکی فارغ‌التحصیل شده‌ام و قرار است برای گذراندن دوره خدمت طرح به یکی از شهرستان‌ها اعزام شوم. با توجه به اینکه متاهل و دارای یک فرزند هستم، در دوره طرح خود از چه طریقی می‌توانم بیمه تأمین اجتماعی شوم؟

طبق قانون مصوب سال ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی، پزشکان و پیراپزشکان در دوران خدمت طرح اگر تحت پوشش نظام بیمه‌ای دیگری نباشند، مشمول قانون تأمین اجتماعی خواهند بود و کارفرما (دستگاه ذی‌ربط) موظف است ضمن ارسال لیست، نسبت به پرداخت حق بیمه (سهم بیمه‌شده همراه با سهم کارفرما) به‌عنوان بیمه‌شده اجباری اقدام کند.

پس از اتمام خدمت طرح، به‌عنوان پزشک عمومی طبابت می‌کنم. سؤال این است که آیا پزشکان عمومی می‌توانند خود را بیمه تأمین اجتماعی کنند؟

بله، یکی از بیمه‌های توافقی، بیمه پزشکان (اعم از پزشک عمومی و متخصص و فوق تخصص) و پیراپزشکانی است که از اعضای سازمان نظام پزشکی هستند. چنانچه حداکثر ۵۰ سال سن داشته باشند می‌توانند با معرفی سازمان مذکور و با لحاظ سایر شرایط بیمه‌های توافقی بیمه پرداز سازمان تأمین اجتماعی شوند. همچنین پزشکان و پیراپزشکان اعم از زن و مرد که دارای حداقل ۳۰ روز سابقه قبلی پرداخت حق بیمه هستند و حداکثر ۵۰ سال سن دارند، بادر نظر گرفتن سایر شرایط می‌توانند خود را بیمه اختیاری کنند و اگر پزشک و پیراپزشک مرد، فاقد حداقل سابقه مذکور است، چنانچه خدمت سربازی را انجام داده، با ارائه کارت پایان خدمت سربازی مجاز به انعقاد قرارداد بیمه اختیاری خواهد بود.

از دوران کودکی مشکل شنوایی داشتم و بعد از شش‌سالگی و بعد از شش‌سالگی شنوایی من به‌شدت افتاد. در سال ۱۳۹۰ از پروتز سمک استفاده کرده‌ام. اخیراً پزشک گوش، حلق و بینی اعلام کرده است که افت شنوایی من به ۴۵ دسی‌بل رسیده و نیاز به سمک جدید دارم. با توجه به اینکه کماکان بیمه پرداز اجباری هستم، آیا می‌توانم باز هم هزینه سمک را از تأمین اجتماعی دریافت کنم و چه مدارکی باید ارائه دهم؟

پرداخت هزینه سمک هر ۱۰ سال یک‌بار است و چنانچه تجویز سمک توسط پزشک معالج متخصص برای افراد کم‌شنوایی حسی، عصبی و یا انتقالی غیرقابل درمان باشد برای افراد بالای شش سال با متوسط افت شنوایی ۴۰ دسی‌بل و بالاتر و کودکان کمتر از شش سال با متوسط افت شنوایی ۲۵ دسی‌بل و بالاتر با ارائه مدارک ارزیابی (ASSR)، (ABR)، و یا (PTA) ادیوگرام و تصویر گارانتی سمک و نسخه پزشک معالج، بعد از تأیید شورای پزشکی سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود. لذا با توجه به سیری شدن مهلت ۱۰ ساله از تاریخ اولین دریافت هزینه سمک می‌توانید مجدداً هزینه آن را دریافت کنید.

در کارگاه تولید تابلوهای فشار ضعیف چهار کارگر بیمه‌شده دارم. طبق مقررات تأمین اجتماعی در این کارگاه کارفرما از ۲۰ درصد حق بیمه سهم خود معاف است و صورت مزد و حقوق ماهیانه کارگران را در مهلت مقرر دوماهه ارسال و حق بیمه مربوطه را پرداخت می‌کنم. در فروردین ماه سال جاری چون یکی از بستگان نیاز فوری به خدمات درمانی داشت از من درخواست کرد اسم او را همراه با سایر کارگران کارگاه در لیست فروردین ماه درج کنم. اخیراً شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده که به علت تخلف در ارسال لیست، باید حق بیمه ماهیانه را به‌جای مهلت دوماهه حداکثر تا آخرین روز ماه بعدی (یک‌ماهه) و با نرخ کامل پرداخت کنم. آیا علت این امر مربوط به لیست فروردین ماه است؟

بله، به استناد قانون ماده واحده مصوب اسفندماه سال ۱۳۶۱ مجلس شورای اسلامی، ۳۸ مورد از کارگاه‌های تولیدی و صنعتی و فنی، حداکثر تا پنج نفر کارگر از ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما معاف هستند و مهلت پرداخت حق بیمه هر ماه برخلاف سایر کارگاه‌ها تا آخرین روز دو ماه بعدی است، اما طبق تبصره (۲) ماده واحده مذکور، اگر کارفرما فرد و یا افرادی را بدون اشتغال در کارگاه و با ارسال لیست خلاف برای استفاده از خدمات تأمین اجتماعی به‌عنوان کارگر معرفی کند کارگاه از معافیت حق بیمه سهم کارفرما خارج شده و باید لیست ماهیانه را با نرخ کامل و به‌جای مهلت دوماهه، حداکثر تا آخرین روز ماه بعدی پرداخت کند.

بعد از احراز شرایط سن و سابقه برای بازنشستگی، چون تمایل به بازنشسته شدن نداشتم در کارگاه به کار خود ادامه می‌دادم تا اینکه بعد از رسیدن به سن ۶۵ سالگی، کارفرما از سازمان تأمین اجتماعی برای من تقاضای بازنشستگی کرد که مورد موافقت تأمین اجتماعی قرار گرفت. در حال حاضر ۶۶ سال سن دارم و یک سال است مستمری بازنشستگی دریافت می‌کنم. آیا اگر جهت انجام خدمات درمانی در بیمارستان دولتی بستری شوم باید فرانشیز پرداخت کنم؟

اگر بیمه‌شده به‌رغم احراز شرایط بازنشستگی تمایلی به بازنشسته شدن نداشته باشد و به ادامه اشتغال خود در کارگاه اصرار ورزد کارفرما به استناد ماده (۷۸) قانون تأمین اجتماعی مجاز است بازنشستگی بیمه‌شدگانی که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی در کارگاه مربوطه به کار خود ادامه می‌دهند (مثل شما) را از سازمان تأمین اجتماعی تقاضا کند. در خصوص بستری بیمه‌شدگان در بیمارستان‌های دولتی، طبق دستورالعمل صادره جدید، اگر بیمه‌شدگان بالای ۶۵ سال در مراکز درمانی دانشگاهی و دولتی بستری شوند از پرداخت فرانشیز معاف هستند و کلیه هزینه‌های درمان بیمه‌شده طبق تعرفه‌های دولتی توسط تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود. همچنین در مناطقی که سازمان تأمین اجتماعی مرکز درمانی ملکی ندارد چنانچه بیمه‌شده در مراکز درمانی دانشگاهی بستری شود نیز از پرداخت فرانشیز معاف خواهد بود.

مستمری بگیر خانم هستم. سال گذشته با ۳۰ سال سابقه و ۴۵ سال سن بازنشسته شده‌ام. در سال ۱۳۸۹ زمانی که بیمه پرداز بودم یک‌بار هزینه پروتز عینک (شیشه و فریم) را از تأمین اجتماعی دریافت کرده‌ام. اخیراً طبق تجویز پزشک معالج، فریم عینک همراه با شیشه را خریداری کرده‌ام. آیا می‌توانم مجدداً هزینه آن را از تأمین اجتماعی دریافت کنم؟

هزینه شیشه عینک هر دو سال یک‌بار به کلیه بیمه‌شدگان و مستمری بگیران و افراد تحت تکفل آن‌ها پرداخت می‌شود و هزینه فریم به‌همراه با شیشه برای بیمه‌شدگان و افراد تحت تکفل آن‌ها فقط یک‌بار قابل پرداخت است؛ اما مستمری بگیر کار افتاده کلی و بازماندگان و بازنشسته (مثل شما) اگر از پرداخت پروتز عینک‌شان ۱۰ سال گذشته باشد، یک‌بار دیگر می‌توانند از این پروتز استفاده کنند. لازم به یادآوری است که مدت ۱۰ سال مذکور، مربوط به تاریخ برقراری مستمری نیست بلکه تاریخ آخرین استفاده قبلی مبنای پرداخت مجدد خواهد بود. همچنین طبق بخشنامه جدید صادره، هزینه پروتز عینک طبی (فریم و شیشه) از ۳ میلیون ریال به ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال افزایش یافته است.

در کارخانه تولید فیلتر اتومبیل شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. در بعضی ماه‌ها با داشتن حکم مأموریت، جهت سرکشی به نمایندگی کارخانه در یکی از شهرستان‌ها می‌روم و هزینه سفر و فوق‌العاده مأموریت دریافت می‌کنم. همچنین در ساعات غیرموظف نیز، چند ساعتی من و بقیه کارگران اضافه‌کاری انجام می‌دهیم، اما کارفرما هزینه سفر و فوق‌العاده مأموریت و ساعات اضافه‌کاری را در لیست‌های آرسالی به تأمین اجتماعی منظور نکرده و از آن‌ها حق بیمه کسر نمی‌کند. آیا این اقدام کارفرما وفق مقررات تأمین اجتماعی است؟

پرداخت هزینه سفر و فوق‌العاده مأموریت مشمول کسر حق بیمه نیست و نباید در لیست‌های ماهیانه قید شود، اما اگر کارفرما به کارگران اضافه‌کاری پرداخت کند مکلف است مثل دست‌مزد و حقوق، میزان اضافه‌کاری دریافتی کارگران را در لیست‌های ماهیانه درج و از آن‌ها حق بیمه کسر کند.

در یکی از شماره‌ها در رابطه با بخشنامه ادعای سابقه بیمه‌شدگان نشریه اعلام شده بود علاوه بر ادعای بیمه‌شده به‌صورت انفرادی، شرکت‌های دارای شخصیت حقوقی نیز مجاز هستند ماه‌هایی که حق بیمه پرسنل خود را در مهلت مقرر در ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی پرداخت نکرده‌اند به‌صورت گروهی و طبق شرایطی در خواست رسیدگی کنند. در این ارتباط شرکت تولید لوازم خانگی به‌علت مشکلات مالی، حق بیمه فروردین و اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ را در مهلت مقرر پرداخت نکرده است. البته طبق ضوابط مربوط به ادعای سوابق گروهی بیمه‌شدگان و با ارائه مدارک و اسناد مربوطه اقدام کرده، اما شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده که سوابق مذکور در کمیته احتساب سوابق شعبه تأیید نشده است. حال با توجه به اینکه در ادعای سابقه انفرادی، بیمه‌شده می‌تواند به‌نظر به کمیته احتساب سابقه شعبه اعتراض کند، آیا در ادعای سابقه گروهی نیز کارفرما مجاز به اعتراض به کمیته احتساب سوابق شعبه هست یا خیر؟

بله، شرکت‌های دارای شخصیت حقوقی نیز که ادعای سوابق گروهی بیمه‌شدگان آن‌ها در کمیته احتساب سابقه شعبه مورد تأیید قرار نگرفته است، کارفرما (شرکت حقوقی) حداکثر تا ۲۰ روز از ابلاغ نظریه کمیته شعبه می‌تواند به‌آن اعتراض کند تا در کمیته احتساب سوابق استانی تأمین اجتماعی مورد رسیدگی مجدد قرار گیرد.